



صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران  
سناد انتخابات  
دبیر خانه



# انتخابات



روندشناسی جریان‌های سیاسی در  
خبرگزاری‌ها، کانال‌های تلگرامی و مطبوعات



هفدهم اردیبهشت ماه ۱۳۹۶ - شماره ۶۱

# فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	مقدمه
۲	نگاهی کلی به فضای انتخابات
۲	۱) جریان اصولگرا
۲	۲) جریان اعتدالگرا و اصلاح طلب
۲	۳) جریان احمدی نژاد
۳	۱) جریان شناسی اصولگرایان
۳	الف) خطوط کلی تبلیغی
۳	ب) فراز و فرود تبلیغی
۳	ج) سناریو خوانی
۳	د) محورهای تبلیغی
۳	ه) پیشران‌های سیاسی
۴	و) مهمترین سوژه‌ها
۶	۲) جریان شناسی اصلاح طلبان
۶	الف) خطوط کلی تبلیغی
۶	ب) فراز و فرود تبلیغی
۶	ج) سناریو خوانی
۶	د) محورهای تبلیغی
۶	ه) پیشران‌های سیاسی
۷	و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام
۷	ز) مهمترین سوژه‌ها
۹	۳) جریان شناسی اعتدالیون
۹	الف) خطوط کلی تبلیغی
۹	ب) فراز و فرود تبلیغی
۹	ج) سناریو خوانی
۱۰	د) محورهای تبلیغی
۱۰	ه) پیشران‌های سیاسی
۱۰	و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام
۱۰	ز) مهمترین سوژه‌ها
۱۴	۴) جریان شناسی حامیان احمدی نژاد
۱۴	الف) خطوط کلی تبلیغی
۱۴	ب) فراز و فرود تبلیغی
۱۴	ج) سناریو خوانی
۱۴	د) محورهای تبلیغی
۱۴	ه) پیشران‌های سیاسی
۱۵	و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام
۱۵	ز) مهمترین سوژه‌ها

## مقدمه

پژوهش حاضر به بررسی جدیدترین<sup>۱</sup> وضع جریان‌های سیاسی اصول‌گرایان، اصلاح‌طلبان، اعتدالیون و حامیان احمدی‌نژاد اختصاص دارد. در این پژوهش به مهمترین سوژه‌ها، محورهای تبلیغی، پیشران‌های سیاسی و انتقاد احزاب و شخصیت‌های سیاسی به نهادهای قانونی نظام پرداخته می‌شود. احصاء خطوط کلی تبلیغی، فراز و فرودهای تبلیغی و سناریوهای محتمل جریان‌های سیاسی، از دیگر بخش‌های این پژوهش است.

## نگاهی کلی به فضای انتخابات

### ۱) جریان اصولگرا

در مناظره دوم آرایش جدیدی در میان نامزدهای اصولگرا و اصلاح‌طلب پدید آمد؛ با درخشش میرسلیم، حضور او در جبهه رئیسی و قالیباف جلوه بیشتری یافت و حملات به دولت پرحجم‌تر و هدفمندتر دنبال شد. چنان‌که پیش‌بینی می‌شد سخنان جهانگیری و روحانی در مناظره دوم دستاویز جدیدی برای رسانه‌های اصولگرا در نقد دیدگاه‌های غرب‌گرا و فسادپذیر دولت فراهم کرد؛ به طوری که حمله روحانی به قدرت دفاعی کشور به بهانه حمایت از برجام و مظلوم خواندن دختر وزیر آموزش و پرورش توسط جهانگیری، در صدر محورهای تبلیغی این رسانه‌ها قرار گرفت؛ افشای ابعاد قرارداد کرسنت و انتقاد از انتقادناپذیری دولت و هتاک‌های مدیران دولتی به منتقدین، از دیگر محورهای تبلیغی رسانه‌های اصولگرا بود.

### ۲) جریان اعتدال‌گرا و اصلاح‌طلب

با گذشت دور روز از مناظره تلویزیونی دوم کاندیداهای انتخابات ریاست جمهوری، فضای انتخاباتی جریان اصلاحات همچنان بر مدار نقد و ارزیابی این مناظره قرار دارد. در کنار این موضوع، رسانه‌ها اصلاح‌طلب و اعتدالی مواردی همچون رقیب‌هراسی و القای ونزوئلا شدن ایران با پیروزی کاندیداهای اصولگرایان، القای ظهور شارلاتانیسم در مناظره‌ها، و ادعای وجود اختلاف میان طرفداران رئیسی و قالیباف را برجسته کرده و چنین القا می‌کنند که مردم باید انتخاب کنند که می‌خواهند همان مسیر تحریم‌ها و تهدیدها ادامه یابد یا مسیر بهبود روابط و تعامل با دنیا و تنش‌زدایی با جهان حفظ شود؟ شخصیت‌های سیاسی این جریان مدعی‌اند باید بین این دو سیستم اداره حکومت یکی را برگزینند، سراب یا آب؟

### ۳) جریان احمدی‌نژاد

رسانه‌های جریان احمدی‌نژاد همچنان به دو جناح اصولگرا و اصلاح‌طلب می‌تازند و در این بین سهم اصولگرایان از هجمه احمدی‌نژادی‌ها بیشتر است. پیشران‌های سیاسی این جریان مدعی‌اند که نامزدهای اصولگرایان یعنی قالیباف و حجت‌الاسلام رئیسی در ردصلاحیت احمدی‌نژاد نقش داشته‌اند یا حداقل کوچکترین دفاعی از وی نکرده‌اند اما حالا هر دو شعارها و برنامه‌های احمدی‌نژاد را کپی کرده‌اند و درصدد جذب آرای او هستند. حمله به شورای نگهبان هم یکی از محورهای اصلی رسانه‌های این جریان سیاسی است که هر روز به بهانه‌ای پیگیری می‌شود. به طوری که عبدالرضا داوری در واکنش به مصاحبه آقای کدخدایی که گفته است «شورای نگهبان بعد از اعلام نتیجه صلاحیت‌ها هم می‌تواند نسبت به صلاحیت کاندیداها اظهارنظر کند» در توثیتی نوشته است: «مهندسی آنلاین».

۱- داده‌های این پژوهش مربوط به بعداز ظهر روز ۱۶ اردیبهشت تا ساعت ۱۲ روز ۱۷ اردیبهشت ۱۳۹۶ می‌باشد. این داده‌ها از مطبوعات، سایت‌های خبری، خبرگزاری‌ها، کانال‌های تلگرامی، صفحات شخصی توییتر و... احصاء شده است.

## ۱) جریان شناسی اصولگرایان

### الف) خطوط کلی تبلیغی

- استقبال بی نظیر مردم از میتینگ‌های تبلیغاتی حجت الاسلام رئیسی
- پنهان کاری دولت در رابطه با رای دادگاه قرارداد کرسنت
- انتقاد از طرح نظام سلامت
- انتقاد از رقیب هراسی دولت
- انتقاد از ورود مسئولان به اقتصاد و تجارت

### ب) فراز و فرود تبلیغی

پس از برگزاری دومین مناظره انتخاباتی، تحلیل ابعاد مناظره و ارائه گزارش‌هایی در جهت حمایت اسنادی از ادعاهای نامزدهای اصولگرا، حجم بیشتر مطالب رسانه‌های این جریان را تشکیل می‌دهد. با تمسک به انتقادات نامزدهای اصولگرا، رسانه‌های این جریان در صددند دولت را انتقادناپذیر، دولت کاسبان، تجار و کیسه‌دوزان، بی‌اعتقاد به توانمندی‌های داخلی و به تراج دهنده امنیت ملی معرفی کنند.

### ج) سناریو خوانی

با توجه به پشت سر گذاردن مناظره فرهنگی و ادعاهای مطرح شده توسط نامزدهای دولت در رابطه با حمایت‌هایشان از اصحاب فرهنگ و هنر، به نظر می‌رسد در روزهای آتی بخشی از تلاش رسانه‌های اصولگرا به انتشار نارضایتی این قشر از حمایت‌های دولت اختصاص یابد تا نشان دهند، قشری که بیشترین تلاش را در حمایت از ریاست جمهوری روحانی در سال ۹۲ داشت، هم‌اینک سرخورده و پشیمان است.

### د) محورهای تبلیغی

- مظلوم خواندن دختر وارداتچی وزیر آموزش و پرورش توسط جهانگیری
- حمله روحانی به قدرت دفاعی کشور به بهانه حمایت از برجام
- اشتباه گرفتن زنگ حساب با زنگ انشا توسط نامزدهای دولت
- انتقادناپذیری و هتاک‌های مدیران دولتی در مواجهه با انتقادات
- ایجاد رعب و وحشت از گذشته در سخنان نامزدهای دولت
- افشای تلاش دولت برای ایجاد دو قطبی؛ دولتی‌ها، تلاش‌گران عرصه آبادی و عزت و منتقدین، پیام‌آوران سیاهی و بدبختی

### ه) پیشران‌های سیاسی

- حجت‌الاسلام رئیسی در جمع اساتید و فضلالی حوزه علمیه: باید یک جریان انقلابی سازندگی را در شهر و روستا کلید بزنیم؛ امروز ۱۷ هزار کارگاه تعطیل شده و هر روز به عدد آن‌ها افزوده می‌شود. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- حجت‌الاسلام رئیسی در اجتماع سراسری علمای اهل سنت: ما آمده‌ایم تا فقر و فساد نباشد و دغدغه علمای اهل تسنن را برطرف کنیم؛ امنیت کشور مرهون هوشیاری علمای اهل سنت و شیعیان است. ساختارهای فسادزا در ادارات و سازمان‌ها باید اصلاح شود؛ خط‌کشی‌های مذهبی و سیاسی به نفع هیچ‌کس نیست. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- رئیسی در جمع پرشور مردم اراک: وضعیت تعطیلی کارخانه و کارگاه‌ها دیگر قابل تحمل نیست؛ می‌توان سالانه ۲۵ درصد کارخانه‌ها را به مدار تولید بازگرداند. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- رئیسی به فارس خبر داد؛ روحانی به دلیل دفاع از حقوق فرهنگیان مظلوم از من شکایت کرده است؛ برای دفاع از حقوق مردم یک قدم عقب‌نشینی نمی‌کنم. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)

- رئیسی در اراک: باید از فرهنگیان مظلوم حمایت کرد؛ خانمی که طلایش را فروخته حقش نیست سه سال منتظر مسکن باشد؛ مشکل آلودگی هوا راهکار اجرایی دارد؛ طرح عفاف و حجاب را باید به وزارت ارشاد داد نه وزارت کشور؛ وضعیت کارگران اپکو و دیگر کارخانه‌ها قابل قبول نیست. (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- رئیسی در جمع پرشور مردم قم: چک برجام را برای ملت نقد می‌کنیم؛ برخی کانتینری جنس می‌آورند و حقوق ملت را می‌برند. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- قالیباف: در "دولت مردم" خدمات ویژه حقوقی به بازنشستگان ارائه خواهیم کرد. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- میرسلیم در جمع دانشجویان دانشگاه صنعتی امیرکبیر: اداره کشور با نفت خطاست؛ تخلف‌ها در این ۴ سال رواج پیدا کرده؛ پژو باید از صادرات به ایران افتخار کند نه ما به خرید از آن.<sup>۱</sup> (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- میرسلیم: با طرح اعلام دارایی کاندیداها موافقم. (تسنیم آنلاین ۱۷/۰۲/۹۶)
- میرسلیم در دانشگاه امیرکبیر: دولت در اجرای تعهدات برجام «خودشیرینی» کرد؛ طرح مسکن ارزان را پیگیری می‌کنم. (تسنیم ۱۶/۰۲/۹۶)
- زاکانی دبیرکل شورای عالی بسیج: رکود بسیار سنگین کشور را فرا گرفته است؛ بیکاری معضلی نزدیک به انفجار است؛ نقدینگی در این دولت ۲ و نیم برابر شده است؛ رئیس مجلس اطلاعاتش ناقص است و می‌خواهد جانبداری کند. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- ابراهیمی عضو جامعه روحانیت مبارز: روحانی و جهانگیری به‌جای پاسخ‌گویی حاشیه پردازی کردند؛ سؤالات منطقی میرسلیم بی پاسخ ماند. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- توکلی: آقای روحانی! این هم سند باقی ماندن تحریم‌ها؛ وقتی رئیس جمهور مستقر می‌گوید حقوق اقلیت‌های مذهبی رعایت نمی‌شود و تفکیک جنسیتی داریم، دیگر غرب چه نیازی به احمد شهید دارد؟ (روزنامه جوان ۱۷/۰۲/۹۶)
- حسین شریعتمداری در گفت‌وگو با تسنیم: مناظره دوم "ویترین" ناتوانی‌های دولت بود؛ جهانگیری فقط انشاء خواند. (تسنیم ۱۷/۰۲/۹۶)

## و) مهمترین سوژه‌ها

- عصر امروز رئیسی با اعضای جامعه مدرسین حوزه علمیه قم دیدار کرد؛ تاکید علما بر تغییر وضع موجود. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- بیانیه ستاد رئیسی در خصوص شبهات برخی دستگاه‌های دولتی: رانت میلیارد دلاری برخی دولتی‌ها برای واردات بنزین؛ بحران مالی نظام سلامت نتیجه محرمانه‌سازی است؛ لغو همه تحریم‌ها محقق نشده است.<sup>۲</sup> (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- بیانیه ستاد انتخاباتی قالیباف: خرید و فروش رأی مختص شعب اخذ رأی و روز انتخابات است و ارتباطی با برنامه‌های کاندیداها ندارد. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- اطلاعیه ستاد انتخاباتی رئیسی درباره پرونده تخلفات صندوق ذخیره فرهنگیان؛ فساد صندوق فرهنگیان غارت بیت‌المال است؛ روحانی و کاندیدای پوششی او پاسخگو باشند. (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- گزارش خبری فارس: وقتی روحانی و زنگنه نمی‌خواهند رأی دادگاه کرسنت شفاف شود؛ دولت یازدهم در جایگاه مدعی یا متهم؟ (فارس ۱۶/۰۲/۹۶)
- پاسخ ستاد سیدابراهیم رئیسی به ادعای وزارت خارجه؛ ورود پول به صورت چمدانی را هم سفیرتان در انگلیس تایید کرد؛ حتی پول صادرات پتروشیمی هم از مسیر صرافی‌ها وصول می‌گردد؛ پول نفت نیز در بانک کوچک ایرانی مستقر در آلمان واریز می‌شود؛ ای کاش صادق بودید! (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)

۱. کاندیدای دوازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری گفت: نتوانستند با مفساد برخورد کنند چون هیچ کاردی دسته خود را نمی‌برد.

۲. به دنبال شبهه افکنی‌های برخی دستگاه‌های وابسته به دولت درباره مواضع و دیدگاه‌های حجت‌الاسلام و المسلمین رئیسی، ستاد این کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری مستندات و جزئیات دیدگاه‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی وی را درباره ۵ موضوع در حوزه‌های برجام، تحریم‌ها، وزارت نفت، طرح نظام سلامت و شورای عطف منتشر کرد.

- اطلاعیه ستاد انتخاباتی دکتر رئیسی درباره ادعای وزارت بهداشت دولت یازدهم؛ توصیه اخلاقی می‌کنید در حالی که از سرکوب منتقدین فروگذار نکردید؛ تاکید رئیسی بر گرفته از داده‌های مستند مرکز پژوهش‌های مجلس است؛ چرا اطلاعات مربوط به هزینه‌های طرح تحول سلامت را محرمانه کردید؟ (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- تاملی پیرامون واکنش وزارت امور خارجه به بیانات رئیسی؛ وزارت خارجه از لغو کدام تحریم‌ها سخن می‌گوید؟!؛ تحریم هسته‌ای عامل اصلی مشکلات بانکی است؛ بجای صادر کردن بیانیه پاسخ‌گوی پذیرش محدودیت‌های غیرقانونی در تحقیق و توسعه باشید! (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- اطلاعیه ستاد انتخاباتی دکتر رئیسی به ادعای وزارت نفت؛ ستاره خلیج فارس بنا بر مستندات باید سال ۹۳ بهره‌برداری می‌رسید نه شب انتخابات؛ چرا وام ۶۵۰ میلیون یورویی صندوق توسعه به ستاره خلیج فارس اختصاص کامل پیدا نکرد؛ کاش وزارت نفت با همین تعجیل در صدور جوابیه، در چهار سال اخیر برای تکمیل آن تلاش می‌کرد. (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- یادداشت دکتر فریدون عباسی [رئیس سابق انرژی هسته‌ای] در خصوص صحبت‌های روحانی در مناظره دوم؛ چه کسی با صهیونیست‌ها و وهابی‌ها هم صدا و همراه است؟!؛ راکتور اراک را با بتون تحقیر ملی پر کردند و از توهین به «بازماندگان ترور» هم ابایی ندارند. (رجانیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- فریدون عباسی در گفتگو با سیاست روز: دولت می‌خواهد با ترساندن مردم رای جمع کند؛ سایه جنگ وقتی می‌آید که تفکرت غرب‌زده و ضعیف بیاید. (روزنامه سیاست روز ۱۷/۰۲/۹۶)
- آقای روحانی! خبر دارید خودروی ۲۰۰۸ در اروپا ۴۰ میلیون و در امارات کمتر از ۵۰ میلیون تومان به فروش می‌رسد؟! تولید خودرو با دو برابر قیمت اروپا با یک بنگاه ورشکسته افتخار دارد؟ (نسیم‌آنلاین ۱۷/۰۲/۹۶)
- فرانسه به دلیل ادامه تحریم بانکی، قرارداد توسعه فرودگاه امام خمینی (ره) را لغو کرد. (نسیم‌آنلاین ۱۷/۰۲/۹۶)
- اعلام دارایی‌ها مطالبه عمومی شد؛ قالیباف در مناظره دوم مساله شفاف‌سازی ثروت نامزدهای ریاست جمهوری را مطرح کرد. (روزنامه جوان ۱۷/۰۲/۹۶)
- گزارش جوان از یک دختر بی‌کار مظلوم؛ دختر وزیر آموزش و پرورش بر خلاف اظهارات جهانگیری در مناظره دوم هیچ ایام بیکاری نداشته و یک بیزینس‌من در اسپانیا و ایتالیا بوده است. (روزنامه جوان ۱۷/۰۲/۹۶)
- مناظره‌های انتخاباتی با چاشنی پاسخ‌گو نبودن دولت به انتقادات؛ وقت حساب است حاشیه نروید. (روزنامه سیاست روز ۱۷/۰۲/۹۶)
- وقتی حرف‌های خارجی‌ها تکرار می‌شود؛ لطفاً آب به آسیاب دشمن نریزید. (روزنامه سیاست روز ۱۷/۰۲/۹۶)
- گزارش خبری تحلیلی کیهان از دومین مناظره؛ دولت حرف حرفی برای گفتن نداشت. (روزنامه کیهان ۱۷/۰۲/۹۶)
- حسین فریدون کابینه گم شده است؟! «سوالی که در افکار عمومی موج می‌زند، پنهان شدن برادر حسن روحانی در طول ایام تبلیغات است؛ به‌گونه‌ای که هیچ فیلم و تصویری از فریدون مخابره نمی‌شود». (روزنامه کیهان ۱۷/۰۲/۹۶)
- نامه ۳۵ وزیر و مدیر ارشد سابق به رئیس سازمان صداوسیما؛ دولت یازدهم با تربیون یکطرفه از بیان عملکرد خود فرار می‌کند. (روزنامه کیهان ۱۷/۰۲/۹۶)
- علی رغم ادعای دولت در باره تحریم‌های بانکی؛ شرکت فرانسوی قرارداد توسعه فرودگاه امام خمینی را لغو کرد. (روزنامه کیهان ۱۷/۰۲/۹۶)
- اذعان رحمانی‌فضلی درباره ماجرای سخنرانی روحانی در مراسم روز جهانی کارگر؛ اعتراض کارگران خودجوش بود. (روزنامه وطن امروز ۱۷/۰۲/۹۶)
- اعتراض ستاد حسن روحانی به رفتار اسحاق جهانگیری در دومین مناظره زنده تلویزیونی؛ بیانیه نخوان! (روزنامه وطن امروز ۱۷/۰۲/۹۶)
- چرا مهم‌ترین خبر در هفته معلم فعالیت اقتصادی وزیر آموزش و پرورش است؟!؛ معلمان: از تبعیض رنج می‌بریم. (روزنامه وطن امروز ۱۷/۰۲/۹۶)
- حسن روحانی تا چه اندازه به ادعاهای خود درباره فرهنگ پایبند بود؛ در حد زینت‌المجالس. (روزنامه وطن امروز ۱۷/۰۲/۹۶)

- در دانشگاه امیرکبیر صورت گرفت؛ تلاش هواداران «روحانی» برای بر هم زدن سخنرانی «میرسلیم». (تسنیم ۱۶/۰۲/۹۶)
- در پی شکایت روحانی از رئیسی؛ ستاد رئیسی مستندات تخلف در صندوق فرهنگیان را منتشر کرد. (جهان‌نیوز ۱۷/۰۲/۹۶)
- مناظره دیروز مبارزه زرسالاران برای حفظ قدرت بود؛ سقوط آرای حسن روحانی پس از مناظره دوم. (جهان‌نیوز ۱۷/۰۲/۹۶)

## ۲) جریان شناسی اصلاح طلبان

### الف) خطوط کلی تبلیغی

- القای ظهور شارلاتانیسم در مناظره‌ها
- رقیب هراسی و القای ونزوئلا شدن ایران با پیروزی کاندیداهای اصولگرایان
- نقد و انتقاد از وعده‌های انتخاباتی نامزدهای اصولگرا
- پشتیبانی و دفاع از روحانی
- تخریب صدا و سیما
- القای اختلاف و آشفتگی در جریان اصولگرا و بین طرفداران رئیسی و قالیباف

### ب) فراز و فرود تبلیغی

رسانه‌های اصلاح طلب در ۲۴ ساعت گذشته محورهای همچون؛ القای ظهور شارلاتانیسم در مناظره‌ها، رقیب هراسی و القای ونزوئلا شدن ایران با پیروزی کاندیداهای اصولگرایان، نقد و انتقاد از وعده‌های انتخاباتی نامزدهای اصولگرا، پشتیبانی و دفاع از روحانی، تخریب صداوسیما، القای اختلاف و آشفتگی در جریان اصولگرا و به خصوص بین طرفداران رئیسی و قالیباف را برجسته کردند.

### ج) سناریو خوانی

- ۱- رسانه‌های اصلاح طلب تداوم حمله‌ها علیه نامزدهای اصولگرا را پیگیری خواهند کرد.
- ۲- ادامه نقد و ارزیابی مناظره دوم و دیگر برنامه‌های کاندیداهای جریان رقیب از سوی رسانه‌های اصلاح طلب دنبال می‌شود.
- ۳- اختلاف افکنی و ایجاد رقیب هراسی همچنان در دستور کار رسانه‌های اصلاح طلب قرار دارد.

### د) محورهای تبلیغی

- رقیب هراسی و القای ونزوئلا شدن ایران با پیروزی کاندیداهای اصولگرایان
- القای ظهور شارلاتانیسم در مناظره‌ها
- پیگیری مطالبات زنان
- پشتیبانی و دفاع اصلاح طلبان از روحانی
- تخریب صداوسیما
- تداوم تخریب و حمله علیه نامزدهای اصولگرا
- نقد وعده‌ها و القای عوام فریب بودن برنامه‌های انتخاباتی اصولگرایان
- ادعای وجود اختلاف میان طرفداران رئیسی و قالیباف

### ه) پیشران‌های سیاسی

- عبدا... نوری فعال اصلاح طلب: اگر از من بپرسند به چه کسی باید رأی داد، به کسی که دروغ نگوید یا کمتر دروغ بگوید و کسی که احساس کند مردم شعور دارند. چطور می‌شود برای اینکه رئیس‌جمهور شد، به گونه‌ای حرف زد که اگر در شرایط غیرانتخاباتی کسی این‌گونه حرف بزند، ممکن است به اتهام سیاه‌نمایی و تشویش اذهان عمومی او را مجازات کنند؟ وی

افزود: الان خود ملت باید انتخاب کنند که می‌خواهند همان مسیر تحریم‌ها و تهدیدها ادامه یابد یا مسیر بهبود روابط و تعامل با دنیا و تنش‌زدایی با جهان؟ مجدداً عرض می‌کنم، مردم عزیز، باید بین این دو سیستم اداره حکومت یکی را برگزینند، سراب یا آب. (ایلنا، جماران، روزنامه‌های آرمان، اعتماد، شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- رسول منتجب نیا فعال اصلاح‌طلب: تکیه کردن بعضی نامزدها بر دولت ۴ درصدی اشتباه است. فردی که این موضوع را مدام مطرح می‌کند خودش مورد اتهام فساد مالی است. اعضای شورای شهر می‌گویند که فساد مالی در شهرداری غوغا می‌کند و در بریز و بیاش و مصرف کردن بیت‌المال سرآمد است. املاک نجومی هم که زیر نظر این نامزد صورت گرفته آن وقت او خودش را جزو ۹۶ درصدی‌ها می‌داند و دولت را که در سخت‌ترین شرایط در حال خدمت است ۴ درصدی می‌داند؟! این یک دروغ بزرگ است. اگر کسی که ساده زیست بود این اتهام را مطرح کرده بود مهم نبود اما از کسی که خودش سیل فسادهای مالی است، پذیرفته نیست. (عصر سوم ۱۳۹۶/۲/۱۶)

## و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام

### - انتقاد از صداوسیما

- بخش‌هایی از مستند انتخاباتی دکتر روحانی با عنوان «رئیس‌جمهور روحانی» از سوی صداوسیما حذف شد. شش دقیقه از فیلم مستند رییس‌جمهور، توسط صداوسیما، حذف شد. (ایلنا، عصر سوم، جماران، فردای ایران، روحانی با قنطار می‌آید، روزنامه‌های اعتماد، شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)

### ز) مهمترین سوژه‌ها

- غلامحسین کرباسچی: شیوه جناح اصولگرا در مناظرات، تقلیدی از رفتارهای محمود احمدی‌نژاد است. برای این جناح راه موفقیت در مناظره، پیروی از الگوی احمدی‌نژاد است. هر سه کاندید اصولگرای این دوره انتخابات ریاست جمهوری از آقای احمدی‌نژاد تقلید می‌کنند، چون آقای احمدی‌نژاد در سال‌های ۸۴ و ۸۸ با حرف‌های دروغی که زد، رای آورد، فکر می‌کنند با این اخلاق تهاجمی و طرح ادعاهای عجیب و غریب، بی‌توجه به جواب‌ها، می‌توانند توجه مردم را جلب کنند. (عصر سوم، روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷ و ۱۶)

- هادی حق‌شناس اقتصاددان: افزایش سه‌برابری یارانه‌ها امکان تحقق ندارد، مگر اینکه آگاهانه شاخصه‌های توسعه در ایران را تخریب کرده، یا به دنبال افزایش ۳ تا ۵ برابر قیمت سوخت، یا افزایش قیمت دلار و افزایش نرخ تورم بود. مردم تمایل ندارند به بهانه افزایش میزان یارانه اقتصاد ایران نابود شود. (روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- عبدا... ناصری فعال اصلاح‌طلب: در مناظره دوم، عکس مناظره نخست، شاهد شکل‌گیری دوقطبی کامل بودیم، به نحوی که آقای میرسلیم که در مناظره نخست شخصیتی بود که بیشتر به ارائه برنامه می‌پرداخت، در این مناظره در کنار آقای رئیسی و قالیباف بسیار ضد دولت عمل کرد. از سوی دیگر آقای هاشمی‌طبا در کنار دو نامزد دولت، یعنی روحانی و جهانگیری، منصفانه و تا حدود بسیار زیادی واقع‌بینانه سخن گفت. در این مناظره شارلاتانیسم و دروغ بسیار بیشتر از مناظره نخست مشهود بود. از همین رو کاندیداها برای اینکه به هر نحوی با دولت مقابله کنند، در بیان صحبت‌های بی‌پایه و اساس و ناصواب‌گویی هیچ‌چیزی کم نگذاشتند. (روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- علی شکوری‌راد دبیرکل حزب اتحاد ملت ایران: وعده‌های قالیباف خارج از اختیارات ریاست‌جمهوری است. در واقع او می‌خواهد با این وعده‌ها قشر نیازمند را فریب دهد و حتی سامانه‌ای درست کرده و به نظر می‌رسد این کار تخلف است. (ایلنا، روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- محمد هاشمی رفسنجانی: متأسفانه برنده این مناظره‌ها ضدانقلاب بود. دود سیاه‌نمایی به چشم مردم و نظام می‌رود، اما بهره آن را ضد انقلاب می‌برد. اگر رصد شود متوجه می‌شویم که شبکه‌های مختلف خارجی اعم از بی‌بی‌سی و صدای آمریکا چه تعبیری نسبت به نظام به کار می‌برند. امروز شبکه‌های ضد انقلاب از سیاه‌نمایی نامزدهای اصولگرا بیشترین بهره را می‌برند و ادعاهای خودشان را به صحبت‌های اینها مستند می‌کنند. (عصر سوم، فردای ایران، روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)



- محسن هاشمی رفسنجانی: حضور در شورای شهر باید بر اساس لیست باشد، چرا که افراد به تنهایی نمی‌توانند تاثیرگذاری چندانی داشته باشند. (ایلنا، روزنامه‌های اعتماد، آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- محمد کیانوش‌راد فعال اصلاح طلب: من تصور می‌کنم که آقای روحانی، اشراف کاملی به موضوع دارند و هوشمندانه، این نحوه تبلیغ و دفاع را برای خود برگزیده‌اند. معتقدم که در روزهای آینده از تاکتیک‌های جدیدتر و موثرتری در نزد افکار عمومی بهره خواهند جست. با این موضوع که هنوز شور انتخاباتی در کشور وجود ندارد موافقم، ولی معتقدم در روزهای آینده این موضوع حل‌وفصل خواهد شد و جامعه، فضایی انتخاباتی به خود می‌گیرد. (روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- فرشاد مومنی اقتصاددان درباره شعار قالیباف مبنی بر پرداخت کارانه ۲۵۰ هزار تومانی به هر فرد بیکار اظهار داشت: این یک وعده بسیار غم‌انگیز و فاجعه‌بار است که به نظر من عریان‌ترین نماد فساد به حساب می‌آید. (روزنامه آرمان ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- اسحاق جهانگیری نامزد انتخابات ریاست جمهوری: نباید هنوز هم عده‌ای در نقاط مختلف کشور از گفتن اینکه من اصلاح طلب هستم، بترسند و فکر کنند که اگر بگویند اصلاح طلب هستم تعبیر دیگری از آن خواهد شد. ما باید این کارهای نیمه‌تمام را تکمیل کنیم. (روزنامه اعتماد ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- عبدا... مومنی فعال اصلاح طلب در مورد دولت آینده روحانی گفت: آیا حضور و رای ما به آقای روحانی صرفاً باید برای دفع خطر صورت بگیرد؟ پاسخ من منفی است. من معتقدم که رای معنادار ما به روحانی می‌تواند کاراکتر ایشان را در سپهر سیاسی تعریف کند. وی افزود: این قدرت گفتمانی جریان اصلاحات است که امروز آقای روحانی را با صبغه اعتدالی و حتی اصولگرایی در صف اول جبهه اصلاحات قرار داده است و ایشان واقعا فراتر از انتظار ما ایستادگی‌هایی کرده است. این قدرت منطق اصلاح طلبی است که امروز آقای ناطق نوری و حتی علی لاریجانی را به عنوان متحد و موثلف خود جذب کرده است. (روزنامه اعتماد ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- بایزید مردوخ، اقتصاددان: مزایده سیاسی به معنای دادن وعده‌های فاقد توجیه اقتصادی و مالی و حتی اجرائی، همچون بردن تشنه‌ای به سراب به جای چشمه آب است. مبارزه با این نوع وعده‌های انتخاباتی، وظیفه‌ای است ملی و مردمی که نه تنها در کارزارهای انتخاباتی بلکه در همه صحنه‌ها و حوزه و در همه برنامه‌ها و طرح‌ها از سوی همه افراد آگاه باید انجام شود. رأی‌دهنده آگاه وظیفه دارد در مواجهه با این مزایده‌های سیاسی فقط برای مخالفت کاندیداها با این عوام‌فریبی‌ها اکتفا نکند بلکه خود به توجیه هم‌وطنان نیز بپردازد. (روزنامه شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- بازخوانی نامه قالیباف شهردار تهران به لاریجانی رئیس مجلس هشتم؛ مردی که امروز می‌گوید یارانه سه‌برابری و کارانه ۲۵۰ هزار تومانی به بی‌کاران می‌دهد، روزی به علی لاریجانی، به‌عنوان رئیس کمیسیون ویژه بررسی طرح تحول اقتصادی مجلس، نامه نوشته و گفته بود که «روی دیگر سکه هدفمند کردن یارانه‌ها برای اقشار آسیب‌پذیر، افزایش قیمت آن کالاها در سطح عمومی و به دنبال آن رشد شاخص تورم در کشور است.» (روزنامه شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- اسحاق جهانگیری نامزد انتخابات ریاست جمهوری: هنوز در نیمه راه هستیم. خواهید دید که کدام فکر و جریان، برنامه و حرف برای گفتن دارد، حوصله کنید تا انتخابات فرصت باقی است؛ حوصله کنید. تغییر فضا را در مناظره سوم خواهید دید. تا انتخابات فرصت باقی است. (ایلنا، روحانی با اقتدار می‌آید، جماران، روزنامه شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- حسن روحانی: اگر در مدرسه و کلاس، درس اخلاق را بیاموزیم، آنگاه پشت تریبون و در تلویزیون، آبروی مردم را نمی‌بریم. (روزنامه شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- محمدرضا خاتمی فعال اصلاح طلب: ما که از انتخاب روحانی مطمئن هستیم، همه نشانه‌ها و شواهد این را می‌گوییم؛ اما اگر ایشان انتخاب نشود، کشور ضرر می‌کند و دوباره باید برگردیم به سال‌ها ۸۴ تا ۹۲، سال‌های تخریب فرهنگ اقتصاد این مرز و بوم. البته اگر رأی نیاورد، هم دلیل نمی‌شود که ناامید شویم. نباید که رفت و خودکشی کرد. باید تلاش کنیم، دور هم جمع شویم و خودمان را آماده کنیم برای مراحل بعدی. (روزنامه شرق ۱۳۹۶/۲/۱۷)
- زهرا اشراقی فعال اصلاح طلب: امیدواریم بحث رجل سیاسی روزی حل شود. می‌خواهیم آفریننده موجی در فضای کشور باشیم. (ایلنا ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- عسگرولادی فعال اصولگرا: کناره‌گیری ریسی و قالیباف به نفع یکدیگر بعید است. وعده قالیباف درباره کوچک کردن دولت با عملکردش در شهرداری منافات دارد. (ایلنا ۱۳۹۶/۲/۱۷)

- سعید شریعتی فعال سیاسی اصلاح‌طلب با طرح این پرسش که مدیران و وزیران احمدی‌نژاد اکنون در پشت پرده ستاد چه نامزدی هستند، گفت: اجازه نخواهیم داد این افراد با تغییر قیافه مردم را فریب دهند، مو به موی حرف‌های قالیباف و ریسی کپی حرف‌های احمدی‌نژاد است با این تفاوت که احمدی‌نژاد کارنامه نداشت اما اینها کارنامه روشنی دارند. (ایلنا، پوش اصلاحات، ۱۳۹۶/۲/۱۶)

### **(۳) جریان شناسی اعتدالیون**

#### **الف) خطوط کلی تبلیغی**

- هجمه شدید به قالیباف برای راه اندازی سایت کارانه.
- القای اختلاف بین جبهه اصولگرایان و تردید در خصوص ماندن رئیسی یا قالیباف.
- سکوت روحانی درباره دستاوردهای دولت و اتهامات رقبا به خاطر منافع نظام و کشور
- تبلیغ مداوم گزاره پوپولیستی و کذب بودن وعده‌های نامزدهای اصولگرا
- تحسین عملکرد دولت در حوزه سیاست خارجی، اقتصاد، سلامت، زنان و ... و تبلیغ دستاوردهای برجام
- القای ناکارآمدی و بی‌برنامه بودن نامزدهای اصولگرا
- تکرار گزاره پیروزی روحانی و جهانگیری در مناظره دوم
- انتقاد نرم از صداوسیما.
- انتقاد از رئیسی به خاطر ارائه پیشنهاد مناظره روحانی و احمدی‌نژاد به صداوسیما
- دعوت برای حضور حداکثری در انتخابات به منظور جلوگیری از تکرار دولت احمدی‌نژاد

#### **ب) فراز و فرود تبلیغی**

جریان اعتدال‌گرا کماکان دستور کار معرفی خدمات دولت یازدهم، بزرگ‌نمایی مشکلات باقیمانده از دولت‌های نهم و دهم، دعوت برای مشارکت حداکثری، هشدار درباره خطر بازگشت به گذشته (دوره احمدی‌نژاد)، تاکید بر اتحاد اصلاح‌طلبان و اعتدالیون حول محور روحانی و معرفی روحانی و جهانگیری به عنوان پیروز مناظره دوم را پیگیری می‌کنند. این جریان پس از مناظره دوم بیش از قبل، خطر قالیباف را جدی گرفته است و در تبلیغات خود بر پوپولیستی بودن وعده‌های او و غیرقانونی خواندن راه‌اندازی سایت ثبت نام کارانه تاکید دارند همچنین با اشاره به سابقه مسئولیت قالیباف در شهرداری تهران، اینگونه وانمود می‌کند که دولت قالیباف، نسخه دیگر دولت احمدی‌نژاد، ناکارآمد و بی‌برنامه خواهد بود؛ بنابراین همه تلاش خود را بر مقابله با قالیباف بکار گرفته است. همچنین هجمه‌ها به حجت‌الاسلام رئیسی دوم به دلیل افزایش اقبال مردم به وی و پیشنهاد مناظره روحانی و احمدی‌نژاد افزایش یافته است.

#### **ج) سناریو خوانی**

- ۱- پیش بینی می‌شود هجمه به نامزدهای اصولگرا و القای تلاش آنان برای دو مرحله‌ای کردن انتخابات افزایش یابد.
- ۲- تبلیغ دستاوردهای دولت یازدهم و بزرگ‌نمایی این دستاوردها از مهمترین خطوط تبلیغی جریان اعتدالی خواهد بود.
- ۳- معرفی رئیسی و قالیباف به عنوان نامزدهایی افراطی، عوام‌فریب و قانون‌گریز در دستور کار خواهد بود.
- ۴- تلاش جریان اعتدالی برای تصاحب کرسی‌های شورای شهر و تبلیغ در جهت رای آوری لیست‌های ارائه شده پیگیری خواهد شد.

#### د) محورهای تبلیغی

- راه اندازی سامانه ملی کارانه عملی متقلبانه برای جذب رای و مصداق جرم انتخاباتی
- اصولگرایان برای کشور وضعیت بسیار بدی به وجود آوردند، به جای اینکه پاسخگو باشند، مدعی اند.
- تشویش اذهان عمومی با وعده های غیر قانونی
- وعده افزایش یارانه فوت کردن در "بادکنک ترکیده" است
- شورای بعدی پایتخت باید تا سه سال فقط بدهی ها را تسویه کند (شهرداری ۶۰ هزار میلیارد تومان بدهی دارد)
- نمایشگاه کتاب را «آب» برد مدیران شهری را «خواب»
- بی قانونی، خروجی وعده های غیرقانونی
- القای این همانی حجت الاسلام رئیسی و احمدی نژاد با عنوان "اسم جدید، رسم قدیم"
- در دومین مناظره دست اتحاد نامزدهای اصولگرا رو شد
- روحانی؛ مظلوم ترین رئیس جمهور

#### ه) پیشران های سیاسی

- حسام الدین آشنا به پیشنهاد رئیسی درباره مناظره بین روحانی و احمدی نژاد در صفحه توئیتر خود واکنش نشان داده و نوشته: بنده هم پیشنهاد می کنم ابتدا مناظره ای میان دولت کار و کرامت، دولت مردم و دولت بهار برگزار شود تا مردم با تفاوت های این سه چهره آشنا شوند. شعارها که شبیه به هم است. (کانالهای تلگرامی روحانی تنها نیست، سحر و روحانی با اقتدار می آید- سایتهای خبری آفتاب نیوز و انتخاب ۱۷ و ۹۶/۲/۱۶)
- صادق زیباکلام در پاسخ به اظهارات قالیباف در خصوص جریان ۹۶ درصد فقیر و ۴ درصد ثروتمند: جناب قالیباف! صدا و سیما ۲۴ ساعته و تریبون نماز جمعه ۵۲ هفته در دست در خدمت شماسست. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست ۹۶/۲/۱۷)
- فاطمه هاشمی: ادامه راه و کسب توفیقات بیشتر با اعتماد مجدد به روحانی میسر است / روحانی در ۴ سال گذشته نشان داد که آزادی و امنیت همواره از مهم ترین خواسته ها و برنامه های او بود که هیچ گاه در راه تأمین آن کوتاهی نکرد. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست-سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)

#### و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام

##### انتقاد از صداوسیما

- بخش هایی از مستند انتخاباتی روحانی با عنوان "رئیس جمهور روحانی" از سوی صداوسیما حذف شد. شش دقیقه از فیلم مستند رییس جمهور، توسط صداوسیما، حذف شد. یکی از حذفیات این فیلم مربوط به سکانس ابتدایی این مستند می شود. در ابتدای مستند؛ صدای دانشجویان در حمایت از روحانی و درحالی که از سیدمحمد خاتمی نام می برند، سانسور شده است. همچنین تصویر سیدمحمدخاتمی در کلیپ پایانی مستند روحانی سانسور شده است. (کانالهای تلگرامی روحانی با اقتدار می آید، سحر، روحانی تنها نیست و ستاد حسن روحانی - سایت خبری آفتاب نیوز: ۹۶/۲/۱۶)

#### ز) مهمترین سوژه ها

- فاطمه ذوالقدر نماینده اصلاح طلب مجلس: در مناظره دوم برخی کاندیداها به سیاق گذشته به تخریب پرداختند، در حالی که باید تلاش شود به جای حملات، برنامه ها و راهکارهای خود را ارائه کنند. (کانال تلگرامی روحانی با اقتدار می آید ۹۶/۲/۱۶)
- حسین مرعشی: برجام از ملی شدن صنعت نفت هم مهم تر است. کاری که با مصدق کردیم را با روحانی نکنیم؛ یک مشت آدم ناسپاس او را متهم به سازش کاری می کنند. روحانی کار ناتمام برجام را تمام کند. (کانال تلگرامی روحانی با اقتدار می آید- سایتهای خبری آفتاب نیوز و انتخاب ۹۶/۲/۱۶)

- شکایت حسن روحانی از رئیسی به کمیسیون بررسی تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری<sup>۱</sup> (کانالهای تلگرامی سحر و روحانی با اقتدار می آید ۹۶/۲/۱۶)
- نتیجه نظرسنجی: ۷۷ درصد زوج «روحانی - جهانگیری» را موفق ترین کاندیداهای مناظره دوم می دانند/ میرسلیم، رئیسی و قالیباف را پشت سر گذاشت. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست ۹۶/۲/۱۶)
- محمد هاشمی: آقایان روحانی و جهانگیری در مقام اجرایی کشور حضور دارند و نمی توانند هر حرفی را بزنند. در واقع نه آنکه حرفی برای گفتن نداشته باشند، واقعیت آن است که دستشان پر است اما برای مصالح کشور و نظام مجبورند این حرف های بی ربط را بشنوند و لبخند بزنند و پاسخی ندهند. (کانالهای تلگرامی سحر و ستاد حسن روحانی ۹۶/۲/۱۶)
- تحلیل کرباسچی از مناظره دوم: همه کاندیداهای جناح اصولگرا، احمدی نژاد را الگوی موفق مناظره می دانند. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- صفایی فراهانی: دولت یازدهم توانست حرکت افسارگسیخته رو به نزول در دولت گذشته را به سوی توسعه و شکوفایی اقتصادی تغییر مسیر دهد و این از بزرگترین اقدامات روحانی در قوه اجرایی کشور به حساب می آید. رقبای روحانی شانسی ندارند. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- سیف رئیس کل بانک مرکزی: اینکه ادعا می کنند برجام نتوانست تحریم های هسته ای ایران را برطرف کند بی انصافی است. با برجام تحریم های بانکی هم که با موضوع هسته ای مرتبط بوده، برداشته شد. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- وکیلی سخنگوی ستاد روحانی: میرسلیم از نقش بلاتکلیف در مناظره اول به نقش مکمل تبدیل شد و خودش اسپک زن میدان شد/ اگر قرار باشد منابع کارانه از یارانه تامین شود، بنزین لیتری ۴۰۰۰ تومان می شود. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- وزیر کشور: مسئله اقوام و اقلیت ها خط قرمز ماست. هیچ توهینی نباید نسبت به اقوام و اقلیت ها صورت گیرد. با هر کسی که خط قرمز ما را رعایت نکند برخورد می کنیم. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- الیاس نادران در نامه ای؛ رسماً حسام الدین آشنا مشاور روحانی را به مناظره در یکی از دانشگاه های کشور دعوت کرد. (کانال های تلگرامی روحانی تنها نیست، روحانی با اقتدار می آید و سحر ۹۶/۲/۱۶)
- رئیس مجلس در نمایشگاه صنعت نفت: برجام را دستکاری نمی کنیم به توافق پایبندیم. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- زنگنه: هر کاندیدی که می گوید با قطع صادرات نفت، اقتصاد مقاومتی تقویت می شود برنامه خود را اعلام کند تا ببینیم می تواند با قطع صادرات نفت، کشور را اداره کند یا خیر؟ (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- نظرسنجی ایرنا: ۶۴ درصد مردم در انتخابات شرکت می کنند. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- افزایش خرید و فروش انتخاباتی کانال های «تلگرام»/ میانگین خرید و فروش کانال های تلگرامی متناسب با تعداد کاربر و میزان بازدید کنندگان، از ۱۰ تا ۱۷۰ میلیون تومان متغیر است. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- ربیعی وزیر کار: پرداخت پول به بیکاران، کپی برداری ناشیانه از طرح «کاج» است<sup>۲</sup> (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)

<sup>۱</sup> - روحانی در پایان مناظره دوم شکایت خود را علیه رئیسی، دیگر نامزد انتخابات ریاست جمهوری تقدیم کمیسیون بررسی تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری کرد شکایت روحانی از رئیسی مربوط به اظهارات وی مبنی بر آنکه صندوق ذخیره فرهنگیان به یغما رفته، بوده است. (در پایان مناظره اول هم ۴ نامزد انتخابات شکایت خود را نسبت به اظهارات یکدیگر به کمیسیون بررسی تبلیغات انتخابات ریاست جمهوری ارائه کرده بودند)

<sup>۲</sup> - ربیعی گفته طرح دولت از سال ۱۳۹۴ در برخی از استان ها به صورت آزمایشی اجرا شده و اکنون سراسری شده است. جالب توجه است پس از راه اندازی سامانه «کاج» دولت که پس از چند سال کار کارشناسی رونمایی شد سامانه کارانه نیز سرعت بالا آمد و تبلیغات وسیعی درباره آن صورت گرفت. طرح کاج در سال ۱۳۹۵ در چهار استان کشور اجرایی، آزمایش و سامانه آن طراحی و در همان سال قدری گسترش داده شد. در نهایت با توجه به گذراندن دوران آزمایش و آماده سازی زیرساخت ها در بهمن پارسال و با حضور رئیس جمهوری در جلسه شورای عالی اشتغال طرح تصویب شد. اساس این طرح بر این مبنا خواهد بود که در یک قسمت بویژه در صنوف افراد آموزش می بینند و سازمان فنی و حرفه ای از این دسته از افراد ثبت نام می کند. کارفرمایان و صاحبان صنوفی که مایل هستند از این دسته از افراد استفاده کنند به سایت مراجعه خواهند کرد و این افراد با پرداخت بیمه حوادث از طرف دولت به آن کارگاه معرفی خواهند شد. در طرح بعدی که زیرمجموعه طرح کاج است یک سوم حداقل دستمزد فارغ التحصیل به اضافه بیمه حوادث به او پرداخت خواهد شد و مابقی دستمزد توسط کارفرما پرداخت می گردد و بخشی از دستمزد و حقوق کارورز توسط دولت پرداخت خواهد شد. بدین ترتیب با لحاظ حداقل دستمزد ماهانه ۳۱۰ هزار تومان به ثبت نام شدگان پرداخت خواهد شد. پنج هزار و ۱۳۰ میلیارد ریال (۵۱۳ میلیارد تومان) پیش بینی شده است که براساس آن برخی از افراد برای ورود به بازار کار آماده شوند. این طرح مغایر با دادن پول به فرد است، یعنی اگر شما بخواهید به فرد بیکار پول بدهید که شغل ایجاد شود این امر نوعی برش ناشیانه از این طرح است چرا که این طرح به کارگاه تولیدی و تبدیل به حقوق فرد خواهد شد.

- عبدا... نوری: باید بین دو سیستم اداره حکومت یکی را برگزینیم؛ سراب یا آب (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- فریدون مجلسی کارشناس مسائل بین الملل: تندروها، ایران را گرفتار بحران‌های سیاسی و اقتصادی می‌کنند. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- ارزیابی فعالان بخش خصوصی از دیپلماسی اقتصادی دولت یازدهم/ زمان میوه‌چینی از برجام فرا رسیده است. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- آیت... مکارم شیرازی: فرهنگ ما در عرصه انتخابات نباید فرهنگ غربی و وعده‌های توخالی و عوام‌فریبی باشد؛ بلکه باید اصول اسلامی در تبلیغات و برنامه‌ها و هزینه‌ها رعایت شود و افراد مراعات این مسائل را بکنند. (روزنامه ایران ۹۶/۲/۱۷)
- دل‌وایسان بخوانند/ الجزیره: هجوم توریست‌ها به «نقش جهان» ایران/ برجام، تعداد توریست‌ها را چند برابر کرده است؟ (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)
- ابوطالبی: آقای رئیسی! صادقانه با مردم سخن بگویید؛ وزرای احمدی‌نژاد که کشور را نابود کردند، همگی در کنار شما هستند/ شما برجام را پاره خواهید کرد. (کانالهای تلگرامی ستاد حسن روحانی، روحانی تنها نیست و سحر- سایتهای خبری آفتاب نیوز و انتخاب ۱۷ و ۹۶/۲/۱۶)
- گزارش تحلیلی «انتخاب» از دومین مناظره ۶ کانیدا/ روحانی خیال هوادارانش را راحت کرد/ ریزش آرای قالیباف کلید خورد؟/ تاکتیک ریسی برای رقابت با قالیباف/ چرا جهانگیری سکوت کرد؟/ هاشمی طبا چگونه به قطب حامی دولت در مناظره ملحق شد؟ (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۶)
- روزنامه اعتماد: آقای رئیسی! چرا شهامت ندارید که از حمایتتان از احمدی‌نژاد دفاع کنید؟ (کانال تلگرامی روحانی با اقتدار می‌آید- سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)
- عارف: خواهران و برادران ما در اقوام و مذاهب مختلف ایرانی همواره به گفتمان اصلاحات رأی داده‌اند؛ چراکه این گفتمان را پیگیر حقوق قانونی خود از جمله حقوق مصرح در فصل سوم قانون اساسی می‌دانند. این بار هم امیدواریم با حضور جدی در پای صندوق‌های رأی، به تداوم مسیر عقلانیت و اصلاح که آغاز شده، کمک کنند. (کانالهای تلگرامی روحانی تنها نیست و سحر- سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۶)
- شکوری راد: وعده‌های قالیباف خارج از اختیارات ریاست جمهوری است/ رئیسی دستاوردی برای عرضه ندارد (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۶)
- کدخدایی: شورای نگهبان بعد از اعلام نتیجه صلاحیت‌ها هم می‌تواند نسبت به صلاحیت کاندیداها اظهار نظر کند. (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)
- وزیر آموزش و پرورش: میانگین حقوق معلمان در دولت تدبیر و امید بیش از ۱۰۰ درصد افزایش یافت/ مسئله معیشت معلمان جدی است. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست-سایت خبری آفتاب نیوز ۹۶/۲/۱۷)
- نامه انتقادی همسر شهید باکری به قالیباف؛ برای رسیدن به هدف هر وسیله‌ای را به کار نگیرید. چگونه توانستید از آبروی یک دختر خرج کنید؟/ دلم برای شما سوخت (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست- سایت های خبری آفتاب نیوز و انتخاب- روزنامه ایران ۱۶ و ۹۶/۲/۱۷)
- دعوت مردم به ثبت نام در «سامانه ملی کارانه» عمل متقلبانه برای خرید رای است (سایت خبری آفتاب نیوز ۹۶/۲/۱۷)
- شکوری راد: تلاش رئیسی و قالیباف این است که رقابت را به دور دوم بکشانند. (سایت خبری آفتاب نیوز ۹۶/۲/۱۶)
- حقانی عضو شورای شهر: سهم مدیران زن در شهرداری تهران بر خلاف ادعای قالیباف ۱۳٪ نیست، بلکه کمتر از یک درصد است! (کانال تلگرامی ستاد حسن روحانی ۹۶/۲/۱۶)
- مرتضی بانک قائم مقام ستاد روحانی: شما که جامعه را تقسیم می‌کنی قطعا جزو ۴ درصد هستی! (کانالهای تلگرامی سحر ، روحانی تنها نیست، روحانی با اقتدار می‌آید و ستاد حسن روحانی ۹۶/۲/۱۶)
- تقسیم تخصصی کرسی‌های شورای شهر تهران (لیست اصلاح طلبان) اعلام شد<sup>۱</sup> (کانال تلگرامی روحانی با اقتدار می‌آید ۹۶/۲/۱۶)

۱ - هیات ریسه شورای عالی سیاستگذاری اصلاح طلبان سهم تخصصهای مختلف برای ۲۱ کرسی در شورای شهر تهران را تصویب کرد: مدیریت شهری: ۴ کرسی/ مهندسان معمار و شهر سازی: ۳ کرسی/ عمران و حمل و نقل: ۲ کرسی/ محیط زیست: ۲ کرسی/ حقوقدانان: ۱ کرسی/ بودجه، مالی و اقتصاد: ۲ کرسی/ فرهنگی و آموزشی: ۲ کرسی/ امور اجتماعی: ۳ کرسی/ بهداشت و محیط: ۱ کرسی/ خدمات پیشرفته و شهر هوشمند: ۱ کرسی/ از مجموع ۲۱ کرسی؛ / سهمیه

- علیرضا رحیمی رئیس هیئت عالی نظارت بر انتخابات شوراهای اسلامی استان تهران: افزایش فشارها برای رد و تایید صلاحیت برخی کاندیداهای انتخابات شوراهای (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- محمد هاشمی رفسنجانی: مناظره دوم بویی از اسلام و توجه به ارزش‌های نظام جمهوری اسلامی نداشت. کاندیداهای جناح اصولگرا سیاه‌نمایی و بزرگ‌نمایی می‌کنند. متأسفانه برنده این مناظره ضدانقلاب بود. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- حمایت ۶۰۰۰ نفر از هنرمندان و اهل قلم و رسانه از روحانی (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- فیض... عرب سرخی: روحانی با فاصله از رقبا پیش است / آرزوی اصول‌گرایان به دور دوم کشیدن انتخابات است. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- قاضی زاده هاشمی: همه ایرانی هستیم و باید از فرصت انتخابات استفاده کنیم. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- معصومه ابتکار رئیس سازمان حفاظت محیط زیست: در انتخابات مشارکت کنیم چون حتی طبیعت هم دیگر تحمل بی‌خردی ندارد. تلاش عمدانه‌ای وجود دارد تا مردم ناامید شوند. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- صالحی امیری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: تبلیغات نامزدهای رقیب دولت یازدهم بر پایه شعارهای فریبنده و بی‌پشتوانه استوار شده است. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- حسینعلی امیری: اینکه بعد از ۶۰ سال صادرات غیر نفتی بر واردات پیشی می‌گیرد، دستاورد کوچکی نیست. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- محسن مهرعلیزاده: با شعارهای عوام‌فریبانه به جنگ روحانی آمده‌اند. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- فخرالسادات محتشمی پور عضو کارگزاران: با رای به دکتر روحانی مانع تکصدایی در کشور می‌شویم. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۶)
- مصطفی محقق داماد: اگر کاندیدای مجلس، پول پخش کند شورای نگهبان، انتخابات را باطل می‌کند؛ چرا در ریاست جمهوری چنین نمی‌کنند؟ (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۷)
- توثیت تاج‌زاده: رقیب اصلی روحانی در این انتخابات رئیسی یا قالیباف نیست؛ تردید و تحریم است. (کانال تلگرامی سحر ۹۶/۲/۱۷)
- محمد مهاجری سردبیر خبر آنلاین: با وجود قالیباف و ریسی نیاز به حضور احمدی‌نژاد نیست. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست ۹۶/۲/۱۶)
- طیب‌نیا: برخی وعده‌های نامزدهای انتخابات، جزو محالات عقلی است. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست ۹۶/۲/۱۷)
- بهروز نعمتی نماینده مجلس: شعار ۴ درصدی و ۹۶ درصدی مخالف بیانات رهبر معظم انقلاب است. طبق بیانات ایشان نباید جامعه را دو قطبی کرد، مردم ایران ۱۰۰ درصدی هستند. (کانالهای تلگرامی روحانی تنها نیست و روحانی با اقتدار می‌آید ۹۶/۲/۱۷)
- ظریف: مذاکره کردیم، سخنرانی نکردیم / سخنرانی کار ساده‌ای است که مو لای درزش نمی‌رود / می‌دانستم با چه غوغایی در ایران و جهان مواجه خواهم شد. (کانالهای تلگرامی ستاد حسن روحانی و سحر ۹۶/۲/۱۷)
- اعلام حمایت انصار حزب... از ابراهیم رئیسی (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)
- حکیمی پور: رفتارهای احمدی‌نژاد بیسم قالیباف / قالیباف شفاف‌سازی را از خودش شروع کند. (سایت خبری انتخاب ۹۶/۲/۱۷)
- بازتاب مناظره نامزدهای ریاست‌جمهوری در رسانه‌های بین‌المللی / واشنگتن‌پست: رئیسی و قالیباف از سیاست‌های احمدی‌نژاد حمایت می‌کنند. (سایت خبری آفتاب نیوز ۹۶/۲/۱۷)
- اصغرزاده فعال سیاسی: دولت روحانی در ایجاد ثبات از دولت خاتمی هم موفق‌تر عمل کرد. (سایت خبری آفتاب نیوز ۹۶/۲/۱۷)
- سیدحسین مرعشی: انتخابات واقعا در ایران تعیین‌کننده است. به دوستانی که هنوز تصمیم نگرفته‌اند در انتخابات شرکت کنند، پیام می‌دهم، حضورشان موثر است. (کانال تلگرامی روحانی تنها نیست ۹۶/۲/۱۷)

زنان: ۶ کرسی که ۲ کرسی آن به زنان جوان اختصاص داده شده / سهمیه جوانان: ۶ کرسی که ۲ کرسی با سهمیه زنان جوان مشترک است و سهمیه مردان جوان: ۴ کرسی می‌باشد.

## ۴) جریان شناسی حامیان احمدی نژاد

### الف) خطوط کلی تبلیغی

- حمله به شورای نگهبان قانون اساسی
- حمله به اصلاح طلبان و اصولگرایان به خاطر ردصلاحیت احمدی نژاد
- نقد وعده‌های حجت‌الاسلام رئیسی در مبارزه با فساد
- حمله به قالیباف

### ب) فراز و فرود تبلیغی

حمله به شورای نگهبان با برچسب «مهندسی آنلاین انتخابات»، حمله به اصلاح طلبان و اصولگرایان به بهانه همدستی آنها در ردصلاحیت احمدی نژاد و انتقاد به وعده‌های حجت‌الاسلام رئیسی و قالیباف مهمترین خطوط تبلیغی رسانه‌های جریان احمدی نژاد طی دیروز و امروز بوده است.

### ج) سناریو خوانی

- ۱) حمله به جریان‌های سیاسی به خصوص اصولگرایان همچنان در دستور کار رسانه‌های جریان احمدی نژاد قرار دارد. حامیان احمدی نژاد معتقدند که اصولگرایان مسبب اصلی ردصلاحیت احمدی نژاد بوده‌اند و یا دست کم تلاشی برای تایید صلاحیت او نکردند به همین خاطر کینه خاصی نسبت به اصولگرایان دارند. بنابر این تمام تلاش خود را برای تخریب نامزدهای این جناح به خدمت خواهند گرفت.
- ۲) انتقاد به شورای نگهبان در طی این روزها هیچ گاه از رسانه‌های این جریان حذف نشده است. بنابراین پیش بینی می‌شود شورای نگهبان همچنان در مرکز انتقادات این جریان قرار داشته باشد.

### د) محورهای تبلیغی

- احمدی نژاد مظلوم‌ترین خادم
- احمدی نژاد شهید تهمت‌ها، خادم مظلوم، قطب ۲۵ میلیونی
- همدستی اصولگرایان و اصلاح طلبان برای ردصلاحیت احمدی نژاد
- چشم طمع قالیباف به سبد رای احمدی نژاد
- القای امکان تقلب در انتخابات و سوء استفاده بیگانگان و عوامل داخلی آنان
- اقتدارگرایی مهمترین دشمن عدالت خواهی
- مهندسی آنلاین انتخابات توسط شورای نگهبان

### ه) پیشران‌های سیاسی

- کانال تلگرامی بهار در مطلبی با عنوان «هشدار به مسئولان امنیتی، مجریان و ناظران انتخابات» و در پاسخ به یادداشت روز کیهان درباره جدی بودن احتمال وقوع تقلب محدود در انتخابات ریاست جمهوری نوشت: نکات ذیل قابل تامل است: ۱- بر اساس تمام نظرسنجی‌ها فاصله دوگانه روحانی با کاندیدای اصولگرا ناچیز است. ۲- اگر روحانی با فاصله ناچیز پیروز شود با توجه به اینکه دولت وی مجری انتخابات است، احتمال اعتراض رقیب و درخواست بازشماری آرای صندوق‌های منتخب قوت می‌یابد. ۳- بازشماری آرا اگر منجر به دومرحله‌ای شدن انتخابات شود، با مقاومت دولت روحانی مواجه خواهد شد زیرا در صورت دومرحله‌ای شدن انتخابات احتمال شکست کاندیدای دولت بسیار زیاد است. ۴- در صورت پیروزی کاندیدای اصولگرا با فاصله ناچیز، احتمال اعتراض دولتی‌ها قوت می‌یابد و با توجه به تجربه فتنه ۸۸ احتمال بروز رفتارهای غیرقابل

پیش بینی از سوی حامیان اصلاح طلب روحانی دور از ذهن نخواهد بود. ۵ - اگر بازشماری آرا منجر به ابطال انتخابات و برگزاری مجدد انتخابات شود، هزینه آن برای نظام به ویژه در سطح بین الملل بسیار زیاد خواهد بود و امکان تلاش عوامل خارجی برای مداخله قوت خواهد گرفت. فتنه ۸۸ ناکام ماند چون دکتر احمدی نژاد با فاصله نجومی حدود ۱۲ میلیونی پیروز قطعی انتخابات بود و حتی سران فتنه نیز به این برتری قاطع اذعان داشتند و در بازشماری تصادفی صندوق های منتخب این برتری اثبات شد، اما براساس آنچه گفته شد و با توجه به اینکه کاندیدای بلامنازع در صحنه حضور ندارد، لازم است چشم - های نظارتی و مسئولان امنیتی کشور، کاملاً هوشیارانه عمل کنند تا از هرگونه سوء استفاده بیگانگان و عوامل داخلی آنان جلوگیری کنند. (کانال تلگرامی دولت بهار، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- کانال تلگرامی یاران دکتر احمدی نژاد در مطلبی در انتقاد از حجت الاسلام رئیسی نوشت: جناب رئیسی! چرا فهرست بدهکاران ارسالی دکتر احمدی نژاد به دستگاه قضائی که شما در دادستانی یا معاونتش بودید مسکوت ماند؟! جناب رئیسی! چرا آن ۲ بدهکار بانکی را برای وام ازدواج صدها جوان آن زمان مؤاخذه نکردید؟! سیدابراهیم رئیسی در بین هوادارانش در شهر مقدس قم گفت: فقط اگر بدهکاری دو بدهکار بانکی بازگردانده شود مشکل وام ازدواج خیلی از جوانان حل می شود! همه می دانیم که جلب و استرداد قانونی اموال عمومی، مثل بدهکاری دانه درشت ها بیش از اینکه ماهیتی اجرائی داشته باشد، امری است قضائی، پس جناب رئیسی وقتی رئیس جمهور سابق دکتر محمود احمدی نژاد حداقل دوبر بار طی نامه ای رسمی اسامی صدها بدهکار بانکی را به دستگاه مربوطه شما که در رأس آن بودید داد، بفرمایید چه شد؟! که حال وعده برخورد با آن در سمت اجرائی داده می شود؟! دستگاه مربوطه شما حتی دکتر احمدی نژاد را نسبت به رسانه ای کردن نام بدهکاران بانکی قبل از بررسی قضائی تهدید کرد و ... (کانال یاران دکتر احمدی نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)

## و) انتقاد از نهادهای قانونی نظام

### ۱) انتقاد از نظام

- عبدالرضا داوری در نامه ای سرگشاده به سردار جزایری؛ نوشته: توصیه شما درباره عدم اظهارنظر نامزدها در مباحث دفاعی خلاف اصل ۱۵۱ و ۱۷۶ قانون اساسی است. عبدالرضا داوری در توثیتی دیگری نوشت: «تا زمانی که سندیکاها به مثابه نهادهای مدافع حقوق کارگران را سرکوب می کنیم، مدفون شدن کارگران و حقوقشان امری طبیعی و جاری است». (توثیتر عبدالرضا داوری، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶) او همچنین نوشت: «مهم ترین خطای تحلیلی اینجانب طی یک دهه اخیر این بود که امپریالیسم جریان عدالتخواهی را در اکبر هاشمی رفسنجانی "منحصر" می دانستم». (توثیتر عبدالرضا داوری، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

### ۲) انتقاد از شورای نگهبان

- عبدالرضا داوری در پاسخ به سخنگوی شورای نگهبان که گفته است: «اگر بعد از اعلام نتیجه صلاحیت ها اسنادی به دست ما برسد که در صلاحیت یک کاندیدا تاثیرگذار باشد می توانیم اعلام نظر کنیم» نوشت: «مهندسی آنلاین!» (توثیتر و کانال تلگرامی عبدالرضا داوری، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)

- عبدالرضا داوری در توثیتی نوشت: صحنه برخورد با دکتر احمدی نژاد در حرم رضوی، نمونه کوچک شده ای از برخورد شورای نگهبان بود. (توثیتر عبدالرضا داوری، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

## ز) مهمترین سوژه ها

- دکتر محمود احمدی نژاد: غیرت ایرانیم اجازه نداد که هموطنم را به بیگانه بفروشم. (کانال تلگرامی دولت بهار، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- مناظره بر سر پیشنهاد رئیسی برای مناظره بین روحانی و احمدی نژاد/ رئیسی می توانست پیشنهاد تایید صلاحیت احمدی نژاد را بدهد. (کانال های تلگرامی دولت بهار، یاران دکتر احمدی نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)

- برگزاری تریبون آزاد در بیرجند و دفاع دانشجوی باغیتر از دکتر احمدی نژاد. (کانال تلگرامی دولت بهار، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)



- قالیباف سال ۸۴ در مرحله دوم انتخابات و رقابت احمدی‌نژاد و مرحوم رفسنجانی از رفسنجانی و سال ۸۸ در رقابت احمدی‌نژاد و موسوی از میرحسین حمایت کرد؛ حال چشم طمع به آرای احمدی‌نژادی‌ها دوخته! (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد در یک نظرسنجی با طرح سؤال «بنظر شما علت ردصلاحیت و کنار گذاشتن دکتر محمود احمدی‌نژاد کدامیک از افراد زیر هستند؟» نوشت: ۵۷ درصد اصولگرایان (قالیباف و رئیسی) و ۴۳ درصد اصلاح‌طلبان (روحانی و جهانگیری) (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- علت رد صلاحیت دکتر احمدی‌نژاد باید مشخص شود و این موضوع یک مطالبه مردمی است. (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- ما فراموش نمی‌کنیم اصولگرایان اولین بار تهمت انحراف را به احمدی‌نژاد نسبت دادند. (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- بازخوانی تهمت‌های اصولگرایان به دکتر احمدی‌نژاد/علیرضا زاکانی: مشایبی و اطرافیانش به «خرافه‌گرایی» دچار اند. وی ادعای ارتباط با مرتاض‌ها و رمال‌ها را در عبارت «خط‌گیری از کسانی که به هیچ وجه مورد تایید بزرگان دینی و مبتنی بر اصول و عقاید مذهبی ما نیستند و رفت‌وآمدهای مشکوک به خارج از کشور به‌دنبال مددگیری از برخی خرافات» تکرار کرد. (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- بازخوانی تهمت‌های اصولگرایان به دکتر احمدی‌نژاد/ ۲۱ اردیبهشت، صادق آملی‌لاریجانی: جریان انحرافی «جن‌گیری و رمالی» می‌کند. متأسفانه عقیده این‌ها این‌گونه است که در روابط با نامحرم آزادند، در تماس با روشنفکران سکولار و گاه ملحد و پریدن با آن‌ها آزاد هستند، در رجوع به جن‌گیر و رمال آزادند، با دراویش آزادند، آیا این است حدود الهی؟ این است حرمت الهی؟ ... این جریان انحرافی در حالی که جن‌گیری و رمالی را روشنفکری جا می‌زنند در کمرنگ کردن نقش عالمان دینی و متخصصان علوم حقه تلاش می‌کنند. (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- اظهارات محمدتقی مصباح یزدی معتقد است «شیفتگی» احمدی‌نژاد به مشایبی به آن دلیل است که «سحر» شده است. (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۶)

- چه این باشد (روحانی)، چه آن بیاید (رئیسی) هدف ثابت خواهد داشت: حذف خادم ملت... (کانال یاران دکتر احمدی‌نژاد، ۱۳۹۶/۰۲/۱۷)